

Hasvik Rådhus,
9593 Breivikbotn
Mobil: 90852916
E-post: bente.olsen.husby@hammerfest.kommune.no

Til

Kultur- og miljødepartementet
v/klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Sendt via e-post

Hasvik, 11. september 2025

Uttalelse - Forslaget til ny kulturmiljølov kan få alvorlige konsekvenser for utvikling og bosetting i Finnmark

Vest-Finnmark Rådet er en allianse mellom de 7 kommunene Alta, Hammerfest, Hasvik, Loppa, Måsøy, Nordkapp og Porsanger. Samlet har regionen ca. 43.000 innbyggere, noe som utgjør 55 % av det totale folketallet i Finnmark.

Klima- og miljødepartementet sendte 4. april 2025 ut forslag til ny kulturmiljølov på høring, med høringsfrist 15. august 2025; <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-nou-2025-3-ny-kulturmiljoloov/id3094964/>.

Vest-Finnmark Rådet har i sak 37/25 vedtatt følgende enstemmige uttalelse 3.9.2025:

Klima- og miljødepartementets høring av forslag til ny kulturmiljølov har flere elementer ved seg som Vest-Finnmark Rådet finner utfordrende, og velger derfor å avgi egen uttalelse i saken.

Til høringsprosessen:

Forslaget til ny kulturmiljølov vil få vesentlig innvirkning på avveininger mellom vern og utvikling, noe som berører kjernen i arealutvikling og arealforvaltning i Finnmark. Dette har gått «under radaren» for de fleste kommunene i Finnmark, og vi anmoder derfor klima- og miljødepartementet om å legge opp til en utvidet høringsprosess i forkant av at man går videre i arbeidet med å ferdigstille et forslag til ny kulturmiljølov. Det faktum at høringsfristen var satt i sommerferien, slik at kommunestyrene ikke har påbegynt sine møterrekker for 2. halvår 2025, gjør nok også sitt til at det er svært få kommuner i Finnmark som har behandlet saken og fått avgitt høringssvar.

Vest-Finnmark Rådet er klar over at vår uttalelse oversendes etter at høringsfristen har gått ut, men ber om at denne likevel tas med i det videre lovarbeidet.

Til innholdet i forslag til ny kulturmiljølov:

Lovforslaget vil kunne få dramatiske følger for utvikling og bosetting i Finnmark, spesielt med tanke på ansvarsfordeling og hvilke lovbestemmelser, definisjoner og vurderinger som skal måtte hensyntas.

I gjeldende lov fastslås at det er et nasjonalt ansvar å ivareta kulturminner og kulturmiljøer. I fremlegget til ny kulturmiljølov dette formulert som «eit felles ansvar». Å ansvarliggjøre fellesskapet – oss alle – fremstår demokratisk og inkluderende, og det kan bidra til mer deltakelse og sterkere følelse av eierskap for vår felles kulturarv.

Men er dette realistisk og praktisk gjennomførbart? Når alle har ansvar risikerer vi at ingen tar ansvar. Desto viktigere er det at en ny kulturmiljølov har den nødvendige aksept og forankring hos lokale myndigheter og innbyggerne i Finnmark.

Da må vi sikre at den nye kulturmiljøloven balanserer vern og utvikling på en god og fornuftig måte, og ikke risikere at løse formuleringer og definisjoner i loven gir grunnlag for å hevde at jordfaste kulturminner finnes praktisk talt overalt i Finnmark. Hvis forslaget vedtas i nåværende form vil det skape betydelig usikkerhet, og i praksis gjøre det nær umulig for offentlige instanser, sektormyndigheter og private aktører å planlegge og gjennomføre lovlig bruk av areal.

I Norge har staten i stor grad kunnet styre samfunnsutviklingen. Hovedgrunnen er at staten har kontroll på mesteparten av arealet i Norge. Forslaget fra halve utvalget om at Sametinget kan frede areal uten at noen kan stoppe det, bryter med en samfunnsordning som har tjent Norge godt. Nasjonalstatsrettigheter overføres til Sametinget. Disse rettighetene gjelder over halvparten av Norges totale landareal. Vest-Finnmark Rådet advarer på det sterkeste mot en slik endring av samfunnsstrukturen.

Avsluttende merknader:

Vest-Finnmark Rådets vil med dette tilkjennegi vår støtte til Hammerfest kommune sin foreløpige høringsuttalelse angående forslag om ny kulturmiljølov (se vedlegg). **Rådet anmoder også departementet om å invitere kommunene og regionrådene i Finnmark til nærmere dialog i sakens anledning, en dialog som må finne sted snarest mulig – i god tid før Regjeringen v/klima- og miljødepartementet oversender sitt forslag til ny kulturmiljølov til Stortinget.**

Spørsmål i sakens anledning kan rettes til daglig leder i Vest-Finnmark Rådet, Bente O. Husby, på mobil: 90852916 eller e-post: bente.olsen.husby@hammerfest.kommune.no.

Med vennlig hilsen

Jan Morten Hansen (s)
Rådsleder
Vest-Finnmark Rådet

Bente Olsen Husby (s)
Daglig leder
Vest-Finnmark Rådet

Vedlegg:

Hammerfest kommune - Høringsuttalelse om ny kulturmiljølov, datert 14.08.25

Kopi:

Familie- og kulturkomiteen på Stortinget
Energi- og miljøkomiteen på Stortinget
Kommunal- og forvaltningskomiteen på Stortinget
Finnmarksbenken på Stortinget
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Finnmark Fylkeskommune ved fylkesordfører og fylkeskommunedirektør
Øst-Finnmarkrådet
Medlemskommunene i Vest-Finnmark Rådet